קד: המנחות והנסכים פרק שנים עשר מנחות

מיבעיא לי מאי גברא לשני פרים איכוין ועד דממלי להו. לי"ג לוגין לא קרבי דהא יש קבע לנסכים ולא אמרינן ליקרבו שמנה לוגין לשני אילים ושלשה לוגין לכבש אחד או דלמא למנחה הראויה לשני אילים וכבש אחד מי אמרינן: ה"ג **תרי מחד מינא ותרי מחד מינא אמרינן או לא.** כלומר מי הוי אורחא [1] לאינדוחי מו לא: **מתני' מתנדבין יין.** כלא שמן וסלת ומנסכו לשיתין בפני עצמו ואין מתנדבין שמן בלא סלת ויין: **מתנדבין שמן.** וקומלו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין: **מה מצינו כו'.** דאמרן לעיל (ע"א) אזרח [כמדבר טון] מלמד שמתנדבין נסכין ורבי עקיבא מוקי לה ביין [2] [3](כדחזינן) כדקתני מתנדבין יין ולא שמן: **אף שמן שהוא בא חובה.** במנחת נסכים בא נדבה[3] בפני עצמה: **עם חובתו בפני עצמו.** אע"פ שהוא בא חובה עם המנחה אינו מעורב במנחה תאמר בשמן כו' וכיון דלא אשכחן ליה דליתי בכלי בפני עצמו השתא נמי לא ליתי: **אפילו פרידה.** אפי' גחל [4] מתנדבין [5]: **גמ' מדברי שניהם נלמד מתנדב אדם מנחת נסכים.** סלת שמן ויין בלא קרבן בכל יום דעד כאן לא פליגי אלא בפני עצמו אבל במעורב עם המנחה לא פליגי: **ממשה מנחות.** סלת ומחבת ומרחשת וחלות ורקיקין אבל רבוכה לא חשיב דאיכא בהא נדבה אלא בחובה עם הזבח ולאו מנחה היא: **קמ"ל.** [6] הא דהני חשיב ותו לא היכא דאמר מנחה קתם יביא אחת ממנה הללו: **אבל היכא דפרים.** לנסכים פרים: **מאי טעמא.** אין שנים מתנדבין עשרון: **דקריב.** לשון יחיד: **עולותיכם.** לשון רבים: **עני.** דרכו להביא מנחה שאין לו בהמות: **ממשה מיני טיגון.** סלת מחבת ומרחשת וחלות ורקיקין דמנחת מאפה. כל מידי דאית ביה שמן קרי טיגון: **שאפנה ממך.** כלומר שתקובל לפני נהן:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי עלי עשרון. פירשתי. כמה עשרונים אביא: **ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרונים.** דאי בגיר מהכי נדר לא איכפת ליה דמתני' [7] ואמר כמה שנדרתי יהיו לנדרי והשתא יהא נדבה וכעופי יא] ליכא לספוקי דאין מנחה יחידית יתירה על ששים עשרונים: **הרי עלי מנחה.** קתם: **יביא איזו שירצה.** מחמשה מנחות: [8] **מיוחדות.** מפרש בגמרא[9]: [10] **מין המנחה.** כלומר הרי עלי מנחה לא שאמר הרי עלי מין המנחה יביא אחת [11]: **מנחות.** עלי לא שאמר מין מנחות עלי יביא שתי מנחות ממין אחד: **פירשתי.** אחת מן המנחות שבחובים בפרשה ואיני יודע אי זה מהן פירשתי כו': **פירשתי מנחה.** בכלי אחד של עשרונים: **ואיני יודע כמה.** עשרונים קבעתי בה: **יביא ששים עשרון.** דבעינא מהכי ליכא לספוקי ואי בגיר נדר לא איכפת לן דמתני ואמר כמה שפירשתי יהא לנדרי והשתא יהא לנדבה: **רבי אומר.** כיון דאמר מנחה משמע חדא אלמא בכלי אחד קבעה ואם יביא ששים בכלי אחד שמא בגיר מהכי נדר והויא מנחה יתירה ואית ליה לרבי קביעותא דמנחה מילתא [12] הלכך יביא ששים מנחות מאחד ועד ששים חדא של עשרון וחדא של שתים וחדא של שלש וחדא של ארבע וכן עד ששים דולחי חדא מיניהו נדר ואינך נדבה: **גמ' אבל לא קבעתים בכלי אחד.** הלכך יביא ששים עשרונות בששים כלים כל אחד ואחד בפני עצמו [13] והא דקאמר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים היינו היכא דקבעה בכלי אחד דלא מצי לאתויי בכלי אחד לא בגיר מהכי ולא טפי מהכי הלכך יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים דולחי חדא מיניהו נדר: **תנא.** מה טעם יביא מנחות סלת לפי שפתח בה הכתוב תחלה: מן

מה נשתנית שנאמר בה נפש. דאי משום דאין בלא בשותפות הוה ליה למיכתב איש או לשון אחר דמשמע יחיד דוקא: **המשה** מיני טיגון. לא היה מטגן מנחת סולת מאפה [1] תנור אלא מנחת מחבת ומרחשת לחולייהו אלא קולא טיגון מה שיש בכולו שמן:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה. פירוש ממשה מנחות אבל בנסכים נסכים לא איכוין אע"ג דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום דקממה דעתו אמנחות המפורשות ורגילות לבא בפני עצמן ולא בגלל זבח: **מנחה** מין המנחה. פירוש או אמר מין המנחה:

סימנא

הני מילי בסתמא אבל היכא דפריש פריש: אין שנים מתנדבין: מאי טעמא אילימא משום דכתיב [2] תקריב עולה נמי הא כתיב [2] יקריב אלא עולה מאי טעמא דכתיב [3] לעולותיכם מנחה נמי הא כתיב [3] למנחותיכם אלא משום דכתיב בה [4] [1] נפש תניא נמי הכי רבי אומר [4] אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' הכל באין בשותפות לא סילק הכתוב [5] אלא מנחה שנאמר נפש אמר ר' יצחק מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש אמר הקדוש ברוך הוא מי דרכו להביא מנחה עני מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני א"ר יצחק מה נשתנית מנחה שנאמר בה חמשה מיני טיגון הללו משל למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו סעודה ויודע בו שהוא עני אמר לו עשה לי מן חמשה מיני טיגון כדי שאהנה ממך:

הדרן עלך המנחות והנסכים

הרי [6]**עלי עשרון יביא** [1] אחד עשרונות יביא [2] שנים פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון [3]הרי עלי מנחה יביא איזו שירצה רבי יהודה אומר יביא מנחת הסולת שהיא מיוחדת שבמנחות [3]מנחה או מין המנחה יביא אחת מנחות או מין מנחות יביא שתים פירשתי ואיני יודע איזה מהן פירשתי יביא חמשתן [7]פירשתי מנחה של עשרונים ואיני יודע כמה פירשתי יביא ששים עשרון רבי אומר יביא מנחות של עשרונות מאחד [8] ועד ששים: **גמ'** פשיטא עשרונות יביא שתים איצטריכא ליה הא נמי פשיטא מיעוט עשרונות שתים [9]איצטריכא ליה: פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא ששים עשרון: מאן תנא אמר חזקיה דלא כרבי דאי רבי האמר יביא מנחות של עשרונות מאחד ועד ששים ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי באומר פירשתי עשרונות אבל לא קבעתים בכלי [6] דמייתי שיתין עשרונות בשיתין מאני: הרי עלי מנחה יביא איזהו שירצה [וכו']: תנא הואיל ופתח בו הכתוב תחלה אלא מעתה האומר הרי עלי עולה יביא בן בקר הואיל ופתח בו הכתוב תחלה

מיבעיא לי מאי גברא לשני פרים קא מכוין ועד דממלי להו לא קרבי או [1]דלמא לשני אילים וכבש אחד קמכווין תרי מחד מינא וחד מחד מינא אמרינן או לא מאי תיקו: **מתני'** [2]מתנדבין יין [3]ואין מתנדבין שמן דברי רבי עקיבא רבי טרפון אומר מתנדבין שמן אמר רבי טרפון מה מצינו [4] ביין שהוא בא חובה ובא נדבה אף שמן שהוא בא חובה בא נדבה אמר לו רבי עקיבא לא אם אמרת ביין שכן קרב עם חובתו בפני עצמו תאמר בשמן שאינו קרב עם חובתו בפני עצמו [2]אין שנים מתנדבין עשרון אחד [1]אבל מתנדבין עולה ושלמים [3] ועוף אפי' פרידה אחת: **גמ'** אמר [3]רבא מדברי שניהם נלמוד מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום פשיטא מהו דתימא מנחת נדבה גלי בה רחמנא הני חמשה מנחות אין טפי לא קמ"ל

מסורת הש"ס

1) זבחים מז. לא., 2) [זבחים מד. לקמן קו.], 3) [עי' תוס' זבחים ה: ד"ה נסכים], 4) ל"ל פיסחאי פאפטרוכא כו'. 5) ל"ק, 6) ל"ק מ"ז, 7) [לקמן קה.], 8) [נדל"ל ומאפה].

הגהות הב"ח

(א) גמ' ככלי אחד דמייתי שיתין: (ב) רש"י ד"ה לף שמן וכו' בא בפני עצמה עם חובתן בא בפני:

גליון הש"ם

גמ' אלא מנחה שנאמר נפש. עי' זבחים דף ה ע"ב תוס' ד"ה נסכים:

מוסף רש"י

מתנדב אדם מנחת נסכים. בלא זבח ולף על גב שלא אמרה תורה מנחת כלל אלא הבאה בגללו זבח, היא דפרים פרים (זבחים פז.), שנאמר בה נפש. לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה (ויקרא ב. א). הדרן עלך המנחות והנסכים

שיטה מקובצת

א) בין עיין תוס' זבחים (דף צ"א ע"ב): ב) ושלמים ובעוף: ג) יביא אחת: ד) יביא שתים: ה) דעד ששים הויינו אלף ושמנה מאות ושלשים כיצד מאלף עד יוד נ"ה אינ עשר כ"ח עשר נ"ז עשר ד"ז עשר ה"ח חמש עשרה עוד מ"א עד עשרים קנ"ה כיצד ריא ריש הרי שלשים ריב ריח הרי שלשים ריג ריז הרי שלשים ריד וט"ו הרי שלשים ט"ו וכ' הרי חמשה ושלשים הכל קנ"ה מכ"א עד שלשים רנ"ה כיצד כ"א וכ"ט הרי חמשים כ"ב וכ"ח הרי חמשים כ"ג וכ"ז הרי חמשים כ"ד וכ"ו הרי חמשים כ"ה ושלשים הרי חמשה וחמשים הכל רנ"ה משלשים ועד איבעים שנ"ה כיצד ל"א ול"ט הרי שבעים ל"ב ול"ח הרי שבעים ל"ד ול"ו הרי שבעים ל"ה ומ' הרי ע"ה הרי שנ"ה ומאחד וארבעים עד נ' תנ"ה מ"א וב"ט הרי תשעים מ"ב ומ"ח הרי תשעים מ"ג ומ"ז הרי תשעים מ"ד ומ"ו הרי תשעים מ"ה ונ' הרי תשעים וחמשה הכל תנ"ה ומנ"א ועד ס' תקנ"ה נ"א וכ"ט הרי קי"ב נ"ב וכ"ח הרי קי"ג נ"ג וכ"ז הרי קי"ד נ"ד וכ"ו הרי קי"ה נ"ה וס' הרי קט"ו הכל תקנ"ה וסימנך נ"ה קנ"ה רנ"ה שנ"ה תנ"ה תקנ"ה ס"ה אלף [ושמונה מאות] ושלשים ועשרים בתוס' (דף קו:): ו) אוהחא לאיתנדרבו הכי: ז) כדחזינן דקתני: ח) מתנדבין בין שנים: ט) קס"ל דהני מילי דחמש וחו': י) דמתני ואומר: יא) ובשפי מהני: יב) מיוחדות: יג) מנחה מין: יד) אחת מהמנחות האמורות בתורה: טו) אלא היא: טז) עצמו דהאי דקאמר רבי יביא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com